LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *ERGO INSURANCE SE* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-07-28 Nr. 429-256
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. *Ergo Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo, apskaičiuojant draudimo išmoką už eismo įvykio metu apgadintą automobilį, taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms keičiamoms dalims. Įvertinus pateiktus duomenis ir taikytiną transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) teisinį reguliavimą, nustatyta, kad draudiko sprendimas taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms dalims laikytinas pagrįstu, o pareiškėjos reikalavimas draudimo išmoką apskaičiuoti netaikant nusidėvėjimo atmestinas.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2026 m. balandžio 16 d. eismo įvykio metu buvo apgadintas pareiškėjos automobilis. Pareiškėja kreipėsi į eismo įvykio kaltininko automobilio valdytojų civilinę atsakomybę įprastine TPVCAPD sutartimi apdraudusį draudiką dėl žalos atlyginimo. Pareiškėja automobilį pasirinko remontuoti autorizuotame UAB „KIA Auto" servise.

Draudikas informavo pareiškėją apie su UAB „KIA Auto" suderintą automobilio remonto sąmatą – 2 371,91 Eur su PVM. Draudikas nurodė, jog keičiamoms naujoms originalioms dalims taikomas 17,71 proc.[2] nusidėvėjimas. Taip pat draudikas pareiškėjai išmokėjo 370,34 Eur kompensaciją už automobilio prekinės vertės praradimą.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimu taikyti nusidėvėjimą keičiamoms dalims. Pareiškėja taip pat pareikalavo informacijos apie pakaitinio automobilio suteikimo sąlygas remonto laikotarpiui.

Draudikas netenkino pareiškėjos pretenzijos dėl nusidėvėjimo taikymo. Draudikas informavo, kad pareiškėja pakaitinį automobilį gali nuomotis iš savo pasirinktos nuomos bendrovės.[3]

Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką prašydama išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobiliui padarytą žalą, apskaičiuoti netaikant nusidėvėjimo. Pareiškėja taip pat prašė įpareigoti draudiką užtikrinti pakaitinio automobilio nuomą visam automobilio remonto laikotarpiui.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

---

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] Dalių kaina - 726,96 Eur, nusidėvėjimo suma - 123,58 Eur.

[3] Draudikas pareiškėjai paaiškino, kad pakaitinio automobilio nuomos išlaidas pareiškėja gali apmokėti pati ir vėliau kreiptis į draudiką dėl jų kompensavimo arba pasirūpinti, kad nuomos bendrovės sąskaita būtų pateikta draudikui tiesioginiam apmokėjimui. Taip pat pažymėjo, kad kompensuojama nuomos kaina – iki 25 Eur už parą, nuomojamas automobilis neturi būti aukštesnės klasės nei sugadintas, o didesnę nei 25 Eur paros nuomos kainą būtina iš anksto suderinti su draudiku.

Pareiškėja teigia, kad draudikas nepagrįstai taiko 17,71 proc. išskaitą už automobilio dalių būklės pagerinimą. Pareiškėjos įsitikinimu, automobilis yra beveik naujas (2023 m. gamybos), buvo prižiūrimas tik autorizuotame servise, be to, automobiliui galioja gamyklinė garantija, kuri būtų prarasta automobilį remontuojant neoriginaliomis arba naudotomis dalimis. Pareiškėjos teigimu, gamintojo reikalavimu garantijai išlaikyti privaloma naudoti tik naujas originalias dalis, todėl nusidėvėjimo taikymas pažeidžia pareiškėjos teisę į tinkamą žalos atlyginimą.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad nagrinėjamu atveju nusidėvėjimas taikytas sąžiningai ir vertintas individualiai, atitinka teisės aktuose nustatytą reglamentavimą ir teismų praktiką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja Lietuvos bankui nepateikė duomenų apie savo sprendimą dėl pakaitinio automobilio nuomos, taip pat neįrodinėjo patirtų išlaidų, Lietuvos bankas neturi galimybės išnagrinėti ginčo šioje apimtyje, todėl toliau dėl pakaitinio automobilio nuomos išlaidų nepasisako. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką neginčijo nustatyto nusidėvėjimo procento dydžio, tačiau nesutiko su jo taikymu iš esmės bei reikalavo jo netaikyti.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar ***draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobiliui padarytą žalą, pagrįstai taikė nusidėvėjimą naujoms originalioms dalims.***

TPVCAPD reglamentuoja TPVCAPD įstatymas (toliau - TPVCAPDĮ) ir jį įgyvendinančių teisės aktų (Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių[4] (toliau - Taisyklės) ir kt.) nuostatos.

Pagal TPVCAPD sutartį, kaip nuostolių draudimo sutartį, mokama draudimo išmoka yra skirta atlyginti žalą, per eismo įvykį padarytą asmeniui, turtui ir neturtinei žalai, taip pat nuostoliams, atsiradusiems kaip eismo įvykio padarinys, kompensuoti (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 2 ir 5 dalys).

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas sugadinto turto remonto išlaidas, būtinas turto rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo sugadintą transporto priemonę remontuoja pas draudiko ar Biuro rekomenduotą remonto paslaugų teikėją arba pasirinktą remonto paslaugų teikėją, kuriam draudikas ar Biuras raštu pritarė, keičiamų sugadintų detalių ir (ar) dalių nusidėvėjimas neskaičiuojamas, jeigu nėra galimybių jų suremontuoti, kad atlikus remontą sugadintos detalės ir (ar) dalys atitiktų techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus, ir nėra galimybių remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių detalių ir (ar) dalių, atitinkančių techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, jog žala dėl transporto priemonės sugadinimo, be kita ko, apima išlaidas keičiamoms dalims ar detalėms, reikalingoms suremontuoti (atstatyti) dėl kalto asmens veiksmų sugadintą turtą. Sugadinto turto vertės atkūrimas iki įvykio reiškia, kad būtina atsižvelgti į automobilio detalių ar dalių nuvertėjimą dėl

[4] Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 626 redakcija).

eksploatavimo iki įvykio. Toks aiškinimas atitinka visiško žalos atlyginimo funkciją. Visiško žalos kompensavimo principas lemia, kad nukentėjusiajam nuostolių kaip piniginės žalos išraiškos turi būti atlyginama tiek, kiek nukentėjęs asmuo dėl padarytos žalos prarado. Tai reiškia, kad nukentėjusiajam neturi būti priteisiama nei mažiau, nes tokiu atveju nebus tinkamai apgintos asmens teisės, nei daugiau, nes nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėtų skolininko sąskaita.[5]

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad pareiškėja savo noru nusprendė automobilio remontą atlikti remonto įmonėje UAB „KIA Auto", naujomis originaliomis dalimis. Draudikas Lietuvos bankui pateikė duomenis[6], patvirtinančius, kad automobilio remonto sąmatoje nurodytas dalis yra galimybė pakeisti naudotomis dalimis, todėl būtent joms pagrįstai skaičiuotas nuvertinimo procentas. Draudikas paaiškino, kad automobilio dalių nusidėvėjimo procentinis dydis apskaičiuotas pagal Lietuvos vertintojų rūmų parengtą algoritmą[7] ir nustatytas parengtos skaičiuoklės pagalba. Nuvertėjimas buvo apskaičiuotas individualiai pagal šiuos konkrečius pareiškėjos automobilio duomenis: automobilio tipą, variklio techninius parametrus, amžių, ridą.[8]

Pareiškėja nurodė, kad naudotų ar naujų neoriginalių dalių naudojimas remontui neatitiktų automobilio gamintojo suteikiamos garantijos automobiliui sąlygų. Pastebėtina, jog pareiškėja nepateikė objektyvių duomenų apie garantijos galiojimo sąlygas. Kartu dėmesys atkreiptinas į tai, kad Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, vertindama automobilių gamintojų atstovų reikalavimą techninę automobilių priežiūrą ar remontą atlikti tik gamintojų autorizuotose remonto įmonėse, nurodė, kad tokie gamintojų atstovų veiksmai gali būti vertinami kaip konkurencijos taisyklių pažeidimas. Konkurencijos taryba, be kita ko, nurodė: „Draudimas garantijos galiojimą sieti su įpareigojimu automobilio techninę priežiūrą atlikti tik pas įgaliotus atstovus yra numatytas Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamente. Šiame ES dokumente įtvirtinta nuostata, jog automobilių gamintojai negali atsisakyti vykdyti garantinių įsipareigojimų vien dėl to, kad transporto priemonė buvo remontuota ar prižiūrėta nepriklausomame servise arba naudojant neoriginalias atsargines dalis."[9]

Taigi, remiantis minėtu teisiniu reguliavimu ir kompetentingos institucijos išaiškinimu, manytina, jog nėra pagrindo gamintojo automobiliui suteikiamos garantijos galiojimą sieti su būtinybe automobilio remontą atlikti tik gamintojo autorizuotoje remonto įmonėje ar tik naujomis originaliomis dalimis.

Pažymėtina, kad pareiškėja savo noru pasirinko automobilio remonto darbus atlikti automobilio gamintojo atstovybėje naujomis originaliomis dalimis, nepaisydama, kad automobilį suremontuoti buvo galima nepriklausomose remonto įmonėse, naudojant neoriginalias ar net naudotas dalis. Be kita ko, pareiškėja neteikė jokių kitų objektyvių duomenų ir neįrodinėjo, kad faktiškai nėra galimybių automobilio remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių detalių ir (ar) dalių ir kad po tokio remonto automobilis neatitiktų techninių aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad pareiškėjos nurodyti argumentai nepaneigė draudiko teisės taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms keičiamoms dalims.

Lietuvos banko vertinimu, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis privalomąjį draudimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis ir formuojama teismų praktika, taikė nusidėvėjimą už eismo įvykio metu sugadinto pareiškėjai priklausančio automobilio dalių keitimą naujomis originaliomis dalimis.

Išvada

Nustačius, kad nusidėvėjimo už dalis pritaikymas atitinka TPVCAPDĮ, Taisyklėse įtvirtintus bei teismų praktikoje pripažįstamus draudimo išmokos apskaičiavimo principus, pareiškėjos reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

---

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartis Nr. e3K-3-240-1075/2019.

[6] Nepriklausomos remonto įmonės UAB „Remlyga" remonto sąmata, patvirtinanti, kad yra galimybė automobilio remonto darbus atlikti naudotomis dalimis.

[7] Transporto priemonių dalių nuvertinimo katalogas www.lvrdata.lt.

[8] Įvertinant nusidėvėjimą buvo įvesti šie duomenys: automobilio kategorija - M1, benzinas, pirmos registracijos data - 2023 m. kovo 1 d., įvykio data - 2026 m. balandžio 16 d., rida – 140 676 km.

[9] KONKURENCIJOS TARYBA VERTINA, KOKIOS GARANTINIO APTARNAVIMO SĄLYGOS YRA KELIAMOS NAUJŲ AUTOMOBILIŲ PIRKĖJAMS LIETUVOJE | Konkurencijos taryba

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.[10]

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

[10] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.